

VODIČ
za
ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE
YourJob

Vodič za zaštitu životne sredine

YourJob

Zašto treba da koristiš ekološki prihvatljive preporuke?

Finansijski razlozi

1. Odabirom održivih rešenja kratkoročno i dugoročno štediš novac.
2. Ako koristiš LED rasvetu, trošiš 7 do 10 puta manje energije i štediš novac (1 LED sijalica od 10 W svetli kao jedna obična sijalica od 80 W).
3. Reciklirani proizvodi jeftiniji su od novih.
4. Kvalitetni proizvodi i materijali duže traju. Tako ćeš izbeći kupovinu novih proizvoda i uštedećeš novac za popravke.

Zdravstveni i sigurnosni razlozi

1. Smanjenjem zagađenja unapređujemo zdravlje, kvalitet vazduha, vode, poboljšavamo životnu sredinu za sebe i za druge.
2. Korišćenje recikliranog papira spasava šumu, smanjuje zagađenost vazduha i pomaže prevenciji poplava i klizišta.

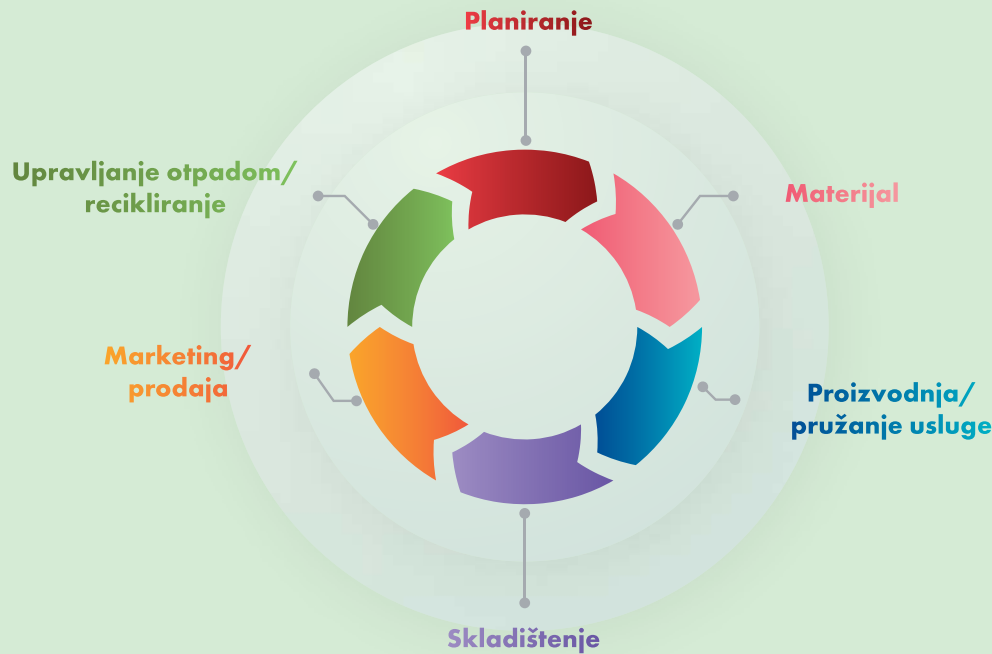
Socijalni razlozi

1. Štiteći svoju okolinu sada, ostavljamo bolji svet za sebe, svoju decu i unuke.
2. Doprinoseći eko-socijalnim programima, unapređuješ životnu sredinu i pomažeš osobama kojima je pomoć potrebna (na primer, projekat sakupljanja plastičnih čepova za osobe sa invaliditetom).

Koji se još aspekti životne sredine odnose na tebe i tvoje preduzeće?

Kako da proveriš da li tvoje preduzeće vodi računa o zaštiti životne sredine?

Planiranje	<p>Priprema je vrlo važna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Informiši se o uspešnim i ekološki prihvatljivim preduzećima (u celini ili delimično). (Vidi link/ ključne reči za istraživanje.) 2. Odaberi ono što je bitno ili što inspiriše tvoje preduzeće i planiraj praktičnu primenu i finansijske detalje. 3. Usudi se da budeš inovativan/na – mnoga rešenja tek treba da budu pronadena – možda čekaju baš tebe!
Materijal	<p>Koji materijal ti treba? Odakle ga nabavljaš? Šta ti je lako dostupno? Kako ćeš ga prevesti do svoje lokacije? Informiši se koliko vremena treba da se određeni materijali razgrade (vidi sliku). Šta stvarno mora da bude novo?</p> <p>Gde možeš da koristiš reciklirane, biorazgradive, prenamenjene, ekološki prihvatljive materijale? Postoje li možda neka rešenja za korisne i ekološki prihvatljive materijale?</p>
Proizvodnja/ Pružanje usluge	<p>Kako ćeš proizvoditi? Koje vrste mašina, opreme i objekata su ti potrebne? Šta je ekološki prihvatljivo od onoga što ti je dostupno? Koji će ti biti izvori energije? Da li ti je raspoloživa obnovljiva energija (solarna, geotermalna, itd.)? Da li možda van tvoje branše postoji ekološki prihvatljivo rešenje za određenu proizvodnju? Kako da proizvedeš kvalitetne artikle i motivišeš svoje kupce da ih dobro održavaju?</p>
Skladištenje	<p>Kakve su tvoje potrebe skladištenja (suvo mesto, hladno mesto i sl.)? Koliko skladište ti je potrebno i za šta? Koje dostupne mogućnosti su ti ekološki najprihvatljivije? Koji će ti biti izvori energije? Da li je skladište povezano sa proizvodnim delom objekta ili ti je potreban prevoz? Ako jeste, kakav je to prevoz? Kako ćeš da skladištiš sitne predmete na ekološki prihvatljiv način?</p>
Marketing/ Prodaja	<p>Uzmi u obzir svoju ciljnu grupu i šta ti je sve potrebno da dođeš do nje. Fokusiraj se na najperspektivnije kanale koji koriste inovativne i ekološki prihvatljive materijale za reklamiranje, pakovanje, prezentaciju i prevoz proizvoda.</p>
Upravljanje otpadom/ recikliranje	<p>Pogledaj sliku „piramida recikliranja“.</p> <p>Šta ćeš da radiš sa korišćenim/oštećenim materijalima, mašinama i opremom? Imaš li mogućnosti za njihovo recikliranje ili prenamenu? Ko može da ih koristi kada ih ti odbaciš? Možeš li ti ponovo da ih upotrebiš? Kako ćeš skladištiti neupotrebljiv otpad? Kako ćeš razvrstavati i skladištiti otpad nastao za vreme proizvodnje?</p>

Kako da svakog dana ponešto unaprediš?

Uobičajen način	Alternativni način
Svakodnevni proizvod.	Ekološki prihvatljiv proizvod.
Koristiš nov papir.	Koristiš reciklirani papir.
Štampaš sve.	Štampaš samo neophodno.
Sastanke održavaš uvek uživo.	Održavaš više onlajn sastanaka.
Koristiš nov materijal.	Koristiš reciklirani materijal ili materijal kojem je promenjena namena.
Beležiš olovkama na papiru, itd.	Beležiš odmah digitalno.
Kupuješ jeftine nove materijale.	Kupuješ možda malo skuplje, ali otpornije materijale koji mogu da se recikliraju.
Bacaš pokvarene predmete.	Popravljaš, učiš da popravljaš ili zoveš nekoga ko zna da popravlja pokvarene predmete.
Bacaš otpad.	Razvrstavaš otpad. Raspituješ se o lokalnom sistemu razvrstavanja otpada i nabavljaš kante za sortiranje.
Zaposleni dolaze na posao pojedinačno.	Zaposleni dolaze zajedno na posao ili koriste javni prevoz.
Koristiš tradicionalna rasvetu.	Uvodiš LED rasvetu.
Kupuješ/tražiš novu odeću.	Nosiš ili nabavljaš polovnu odeću i/ili organizuješ razmenu polovne odeće.

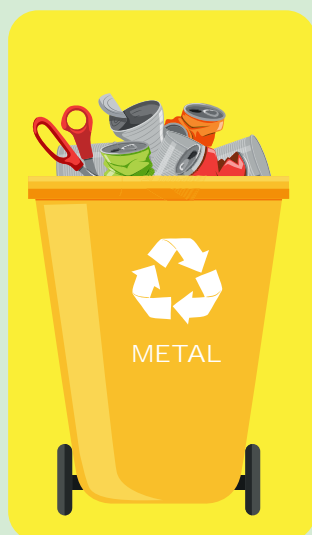
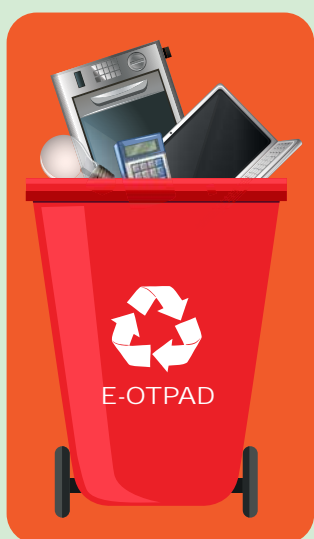
Preporuke:

Podrži lokalne inicijative kao što je „Čep za hendikep“.

Fokusiraj preduzeće na materijale koji su već reciklirani, reciklabilni ili ne zagađuju okolinu.

Razmisli o biorazgradivim materijalima.

Vreme razgradnje proizvoda

Konzerva
200 – 500 godina

Četkica za zube
duže od 100 godina

Štapić od sladoled
1 do 3 godine

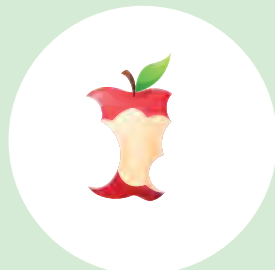
Štapić od lizalice
duže od 450 godina

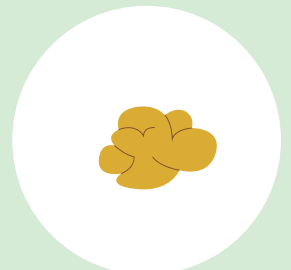
Staklena boca
4000 godina

Odeća
1 godina

Jabuka
od nekoliko dana
do 6 meseci

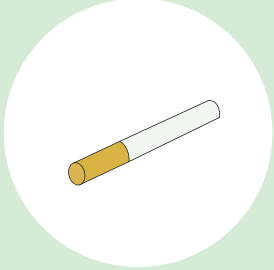
Žvakaća guma
od 1 do 3 godine

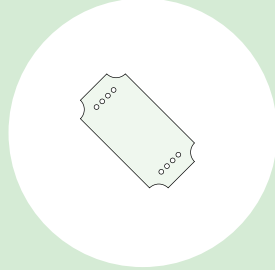
Plastična boca
od 100 do 1000 godina

Japanke
od 50 do 80 godina

Opušak
od 18 meseci
do 10 godina

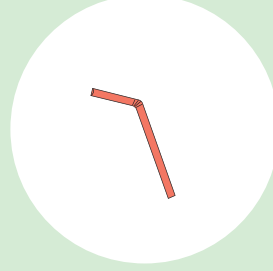
Računi
od 3 do 4 meseca

Maramice
3 meseca

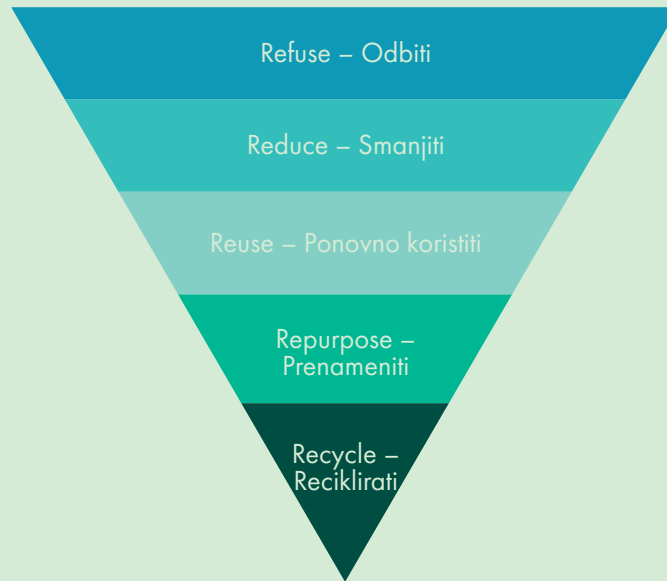

Plastične kese
450 godina

Slamčica
700 godina

Piramida recikliranja

Kako da unaprediš životnu sredinu, a da ne platiš ništa?

Promeni namenu svog otpada i iskoristi ga ponovo.

Razmeni odeću, biljke i ostale dekorativne predmete sa drugima, umesto da kupuješ nove predmete.

Koristi stare stvari, kao što su peškiri i majice.

Provodi vreme u lokalnim parkovima i ceni prirodu.

Pre nego što kupiš nove proizvode, potroši stare.

PREPORUKE ZA EKO INICIJATIVE

Preporuka br. 1 – Razmena materijala ili robe

Pre nego što kupiš nešto novo, možeš da potražiš polovnu verziju (second hand) onoga što ti treba. Jedna od mogućnosti je i žurka na kojoj zvanice razmenjuju odeću. Ta ideja može da se primeni na žurke sa svim vrstama razmene. U okviru svog poslovanja možeš da saraduješ sa drugim preduzetnicima i da razmenjuješ materijale.

Žurka za razmenu odeće je prilika da besplatno razmeniš korišćenu garderobu sa manjim brojem ljudi. Drugi mogu da uzmu tvoju staru odeću, a ti možeš da dobiješ „novu“ polovnu odeću.

Kako da organizuješ žurku za razmenu odeće?

1. Dogovori vreme i mesto. (To može biti tvoj ili prijateljev dom, treba ti jedna manja/srednja soba. Ako imaš više mesta, lakše je.)
2. Idealno je da pripremiš ogledalo i čošak koji može da posluži kao „kabina za presvlačenje“.
3. Pozovi prijatelje i članove porodice ili njihove prijatelje i porodicu.
4. Odaberi odeću, obuću, kaiševe i sl., koji su i dalje nosivi, ali ih ti više ne nosiš.
5. Donesi ih na žurku razmene odeće i reci drugima da urade isto.
6. Rasporedi odeću grupišući je prema vrstama (cipele, majice, pantalone, haljine i sl.).
7. Neka svi rasporede ono što su doneli.
8. Kada svi rasporede svoju odeću, objasni im pravila igre. (Možeš da smisliš svoja pravila. Mi obično odlučimo da svako može da uzme ono što želi. U slučaju da dve osobe žele isti komad odeće, dobiće ga osoba kojoj bolje stoji.) Druga pravila glase da svako može da donese 10 odevnih predmeta i da odnese isto toliko. Odredi pravila koja ti želiš.
9. Svako može da odabere odeću koja mu/joj se sviđa.
10. Ono što ostane može da se vrati donosiocu ili donira u humanitarne svrhe.

Preporuka br. 2 - Prenamena

Prenamena podrazumeva korišćenje starih predmeta na nov način.	Na primer: pravljenje nameštaja od starih paleta, nove odeće od starih odevnih predmeta i sl.
Zašto da ih koristiš?	Možeš da uštediš novac, kreiraš novu modu i postaviš nove trendove.

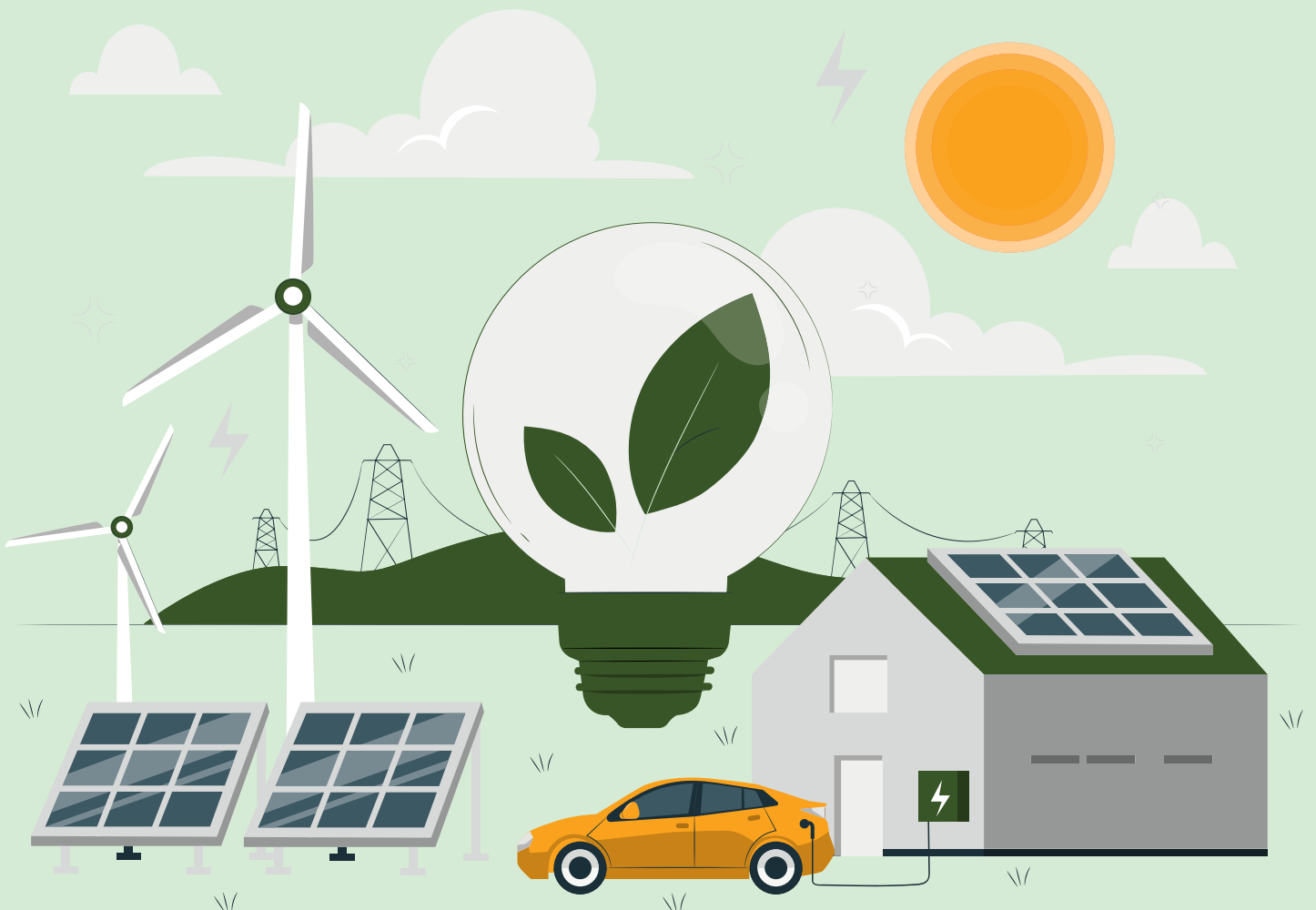
Preporuka br. 3 – Ekološki prihvatljivi proizvodi

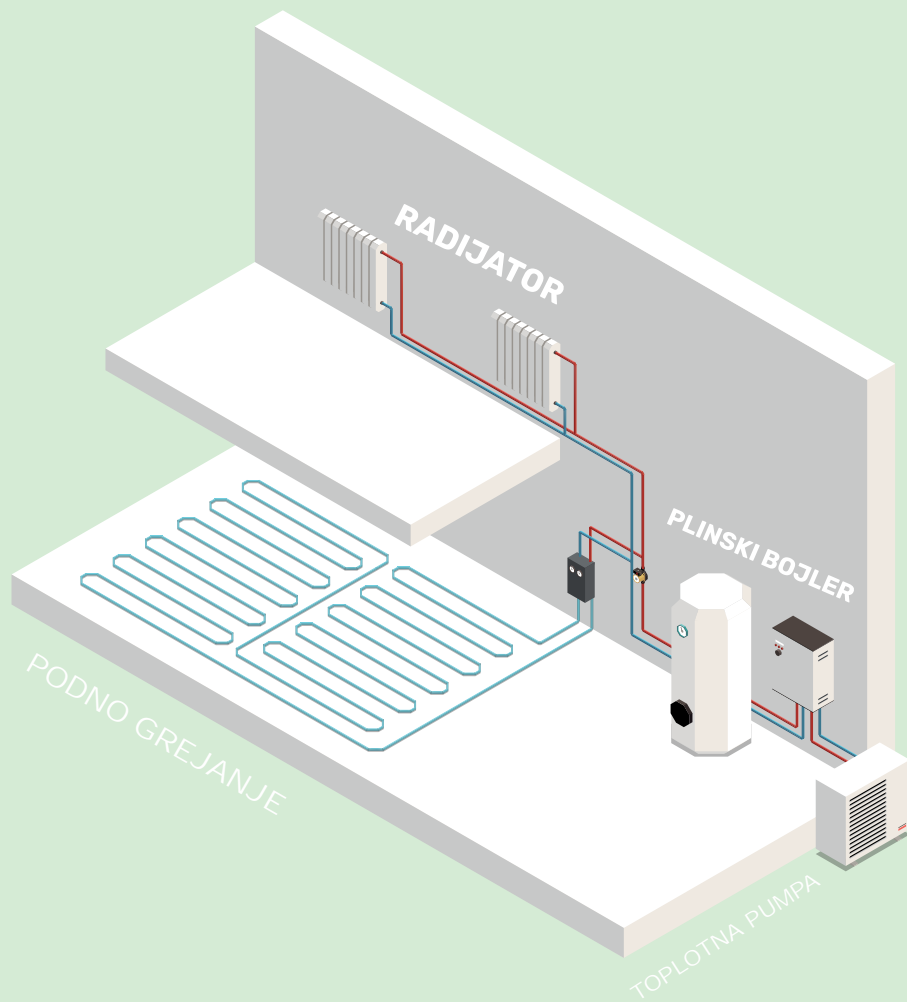
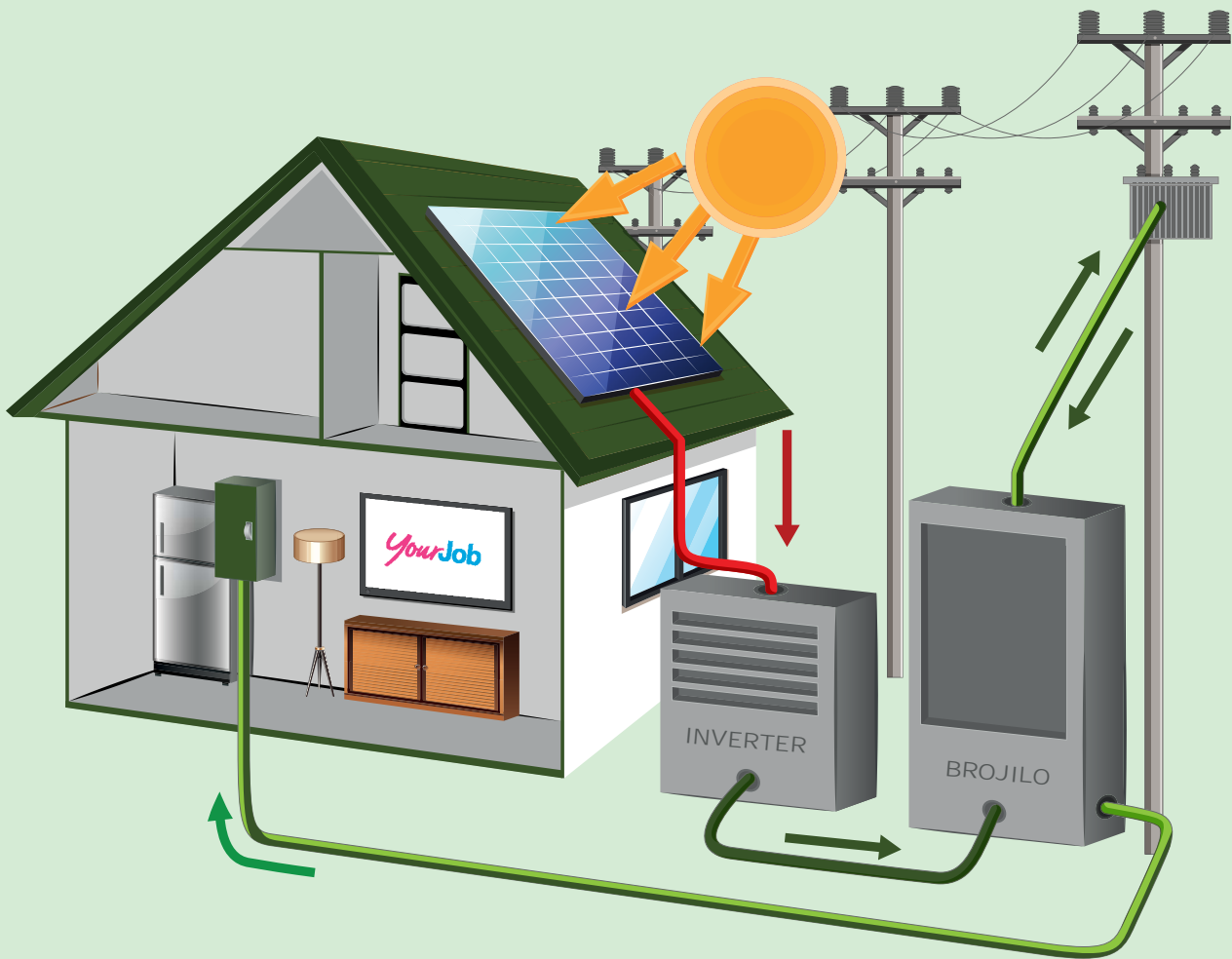
Ekološki prihvatljivi proizvodi

Preporuka br. 4 – Obnovljivi izvori energije

Obnovljivi izvori energije	Obnovljivi izvor energije
Zašto da ih koristiš?	<p>Možeš da imaš svoj nezavisni sistem i da dugoročno ne plaćaš energiju (hlađenje, grejanje, rasveta).</p> <p>Možda postoje naknade od države ili povoljniji krediti od tvoje banke za korišćenje obnovljivih izvora energije.</p> <p>Istraži šta se nudi u tvojoj zemlji.</p>

YourJob Centar za mlade Niš
Vožda Karađorđa 106/6, Niš
+381 66 803 7228

YourJob Centar za mlade Šid
Karađorđeva 79, Šid
+381 63 438 037

YourJob Centar za mlade Zrenjanin
Svetog Rafaila Banatskog 15, Zrenjanin
+381 66 546 0240

 Your_Job_Srbija Your Job Srbija

www.caritas.rs

Autori: Viktor Cvetković i Theresa Sacher
Dizajn: Nikolin Sopi

 Austrian
Development
Cooperation

Caritas
Austria